

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bérletdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyiltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Olvasóinkhoz.

Lapunk négy évi pályafutás után az ötödik év küszöbén áll, s mi kötelességünknek ismerjük számot adni a múlt-ról és ígéretet tenni a jövőre.

Hogy a lefolyt négy év alatt mennyiben feleltünk meg kitűzött feladatunknak, tisztelt olvasóinkra bizzuk megítélni; azonban arra önérzettel hivatkozhatunk, hogy mi a legnagyobb odaadással és az ügy iránti lelkesültséggel mindent megtettünk, hogy program-munkához hiven lapunk egy vidéki lap igényeinek megfelelően s azon kis körnek, melyben mozog, közművelődési, gazdasági és társadalmi érdekeit védje és támogassa.

A két testvérmegyének anyagi és szellemi támogatása lehetővé tette lapunk fennállhatását a múltban s biztosítékul szolgál jövőre.

Mi azon édes reményben, hogy a nagy közönség jövőre sem tagadja meg szíves pártfogását, bizalommal nézünk az új év elé s készségesen ígérjük, hogy jövőre is legfőbb törekvésünk leendő lapunkat minél magasabb színvonalra emelni s kétszerezett munkássággal igyekezendünk kiérdemelni azon rokonszenvet, melyet a nagyérdemű közönség lapunk iránt eddig tanúsított.

A „Székelyföld“ mint eddig, úgy ezután is hetenként kétszer fog megjelenni, s irány a csupán csak annyiban fog némi változást szenvedni, hogy ezután a közművelődési, társadalmi és közigazgatási kérdéseken kívül a politikai események-

hez is hozzászólunk, a mennyiben azok megyéinket közelebből érdeklik, a nélkül azonban, hogy bármínő pártállást elfoglalnánk.

Lapunkat a t. közönség pártfogására ajánlván, vagyunk

hazafias üdvözléssel

Dobay János, Sprencz György,
felelős szerkesztők.

Szabó Albert,
kiadó.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ cz. politikai, közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.

Fél évre 3 frt — kr.

Negyed évre 1 frt 50 kr.

Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzeket kérjük Kézdi-Vásárhelyre a kiadó-hivatalba küldeni.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Az év végén.

(g) Az idő sebes szárnyakon halad; néhány óra múlva már 1886-ot írunk. A csalódás és a remény érzete nehezül

e percekben a keblekre Csalódásokkal terheltén veszünk búcsút az ó-évtől, s édes remények töltik el kebleinket, midőn az új-évet üdvözljük.

Nemzetünknek különösen az elsőből bővön kijutott; a másodikra szüksége van mindaddig, míg csak élni akar. Adjon az ég jövőre a csalódásból minél kevesebbet; reményeink pedig vajha teljesülnének!

Rövid idő múlva beköszönt az ezredik év; a történelem ítélőszéke elé állít, számon kéri viselt dolgainkat, s ítéletet fog mondani, hogy nemzetünk megérdemli-e, hogy még egy ezredévet éljen, avagy nem. És okunk van hinni, hogy az ítélet kedvezőtlen nem lesz; mert a mely nemzet oly erős akarattal igyekszik helyreállítani az elmulasztottakat s e törekvésében oly fényes eredményeket képes felmutatni, mint a közelebbi években nemzetünk: az a nemzet megérdemli, hogy sokáig éljen és boldog legyen.

Nemzetünk úgy hajdan, midőn még a nemzetek karddal, harci bátorsággal vihették ki szabadságukat, mint napjainkban, midőn egyedül a kultúra szelíd eszközei képesek a nemzetek fennállását biztosítani: egyaránt életre hivatott nemzetnek mutatta be magát a többi európai nemzetek előtt. Az ősi dicsőség fényes betűkkel van feljegyezve a történelem lapjaira; kulturális haladásunknak pedig országsgazte szebbnél szebb jeleivel találkozunk.

A lefolyt évet nevezetessé tette külö-

nösen két dolog: az országos kiállítás és a közművelődési mozgalom.

Az országos kiállítás fényes sikere, a magyar ipar óriási haladása, mely ott oly fényesen volt kimutatva, bámulatra ragadta a művelt nemzeteket; az összes európai sajtó az elismerés és a dicséret meleg hangján emlékezett meg kiállítá-sunkról s ezzel kapcsolatosan ifjú fővárosunkról, melyre már is féltékeny szemeket kezd vetni az öreg Bécs.

A közművelődési mozgalom üdvös volta mindenki előtt ismeretes. Azon örömdetes körülmény, hogy dacára a nyomasztó anyagi helyzetnek egy év alatt egy harmad millió forintnyi összeget volt képes összehozni a nemzeti lelkesedés: fényesen bizonyítja, hogy nem hiányzik belőlünk az akarat a magyar nemzetiség megmentésére.

Ugy ezek, mint a nagyszámu köz-oktatásügyi intézetek, az ipar és gazdaszat haladásának előmozdítására felállított szakiskolák, a közlekedés olcsóbbá tétele szempontjából épített vasutak, melyek — a mi árva Székelyföldünk kivételével — az egész országot behálózzák, a tudományosság, irodalom és művészet terén tett nagy haladás stb. mind, mind arról tanuszkodnak, hogy a magyar nemzet valahára azon térre lépett, melyen eddig is haladnia kellett volna.

Mindezeket elgondolva, öröm és édes remény szállja meg minden igaz szívű hazafi szívet s önkéntelenül elismeréssel adózik azon factoroknak, melyeknek mindezeket köszönhetjük.

A „Székelyföld“ tárczája.

Sylvester estéjén.

1885.

Mulnak az évek gyors folyamatban.
Földi valónk itt csak tünemény! . . .
Hajnali fényben míg mosolyg ránk
Ifjú korunkban égi remény:
Elpihenünk az öröm kebelén!

És míg öröme új örömet hoz,
Nem fedi gond el hő kebelünk . . .
Oh, de a fényre, mely ragyog égön,
Tünde tavaszként játsza velünk:
Fellegek árja takarja egünk!

Hervad a földnek disze, virága,
Sírva zugó szél tépi le azt.
Elsuhan a szív gondtalan álma;
Hull le zománca, s a mi vigaszt
Hintene rá: soha nem leli azt!

Sírba temetve már ez az év is,
Hogy soha többé itt ne legyen! . . .
Ülve magányban hallok a hangot,
Rezgve repül át bus szívémen:
„Éltemet egykor a sir hidegen!“

Üti az éjfél a toronyóra! . . .
Mennyi reménység hervada el!?

A mit ez év is rejte magában,
Felzokog érte, sir a kebel:
Bánata nőtt, mit a tört szív emel!

Messze vidékre száll a siró szél;
Viszi a hangot; szól a harang . . .
Mult örömeire gondolok én is.
Boldog idők már messze suhant:
Eltemeté szomorú siri hant!

Hugor.

Sylvester napjára.

— 1885. decz. 31. —

A mulandóság költészete olyan szomorú és mégis olyan szép! Hiszen igaz, hogy nem lehet mindig verőfény, felhőtlen égbolt, virágos tavasz, gyümölcsös nyár, balzsamos szellő!

A zöld lombok lesárgulnak egyszer s fekete ruhában, kopáran meggyászolják a galyak, hirdelve, hogy közös végsorsunk az elenyészés!

A mécsnek is kiég olaja; az önmagának örök életet ígérő ember is csak oda jut lassan, hogy vénül, aggá lesz, s léptei nagyobodnak — a sir felé.

Miért ne futna hát le következetesen, kellelhetlen pontossággal egy évnek 365 fővényszeme az idő homokóráján, mely fölött egy

titkos kéz mérlegével már ott van, hogy ítéljen s az elhunyt esztendő helyére egy másikat hozzon?! S erre gondolva, bánatos érzések fognak el. Minden a nagy természetben csak arra int, hogy a muló perc siet, s minden léptünk nem a haladásé, de a haldoklásé.

Végre is elpihen minden. A gyűlölet, a szeretet; a zokogás, a kacaj; az élet és a benne táplált sok szép remény. Minden a múlté lesz, melynek sarkán csak egy rövid szó van bevésve, hogy: „Volt!“

E röpke szóért küzd az emberiség összes billiója, ezt a fölratot viseli a Danaida-hordó, melybe lázas igyekvéssel töltögetik sokan a veritéket, könnyet és a vért.

Elmulik minden! Kihül a szív, elszárad az agyvelő; annyi szép, annyi jó csupán üres fogalomná lesz.

Az ó divat új lesz s az új — ó! E circulus vitiosusban forog a nagyvilág, forog egész létünk. Egyik idő ellensége a másiknak; az első alkotást lerombolja a következő. S hogy meddig tart mindez, hogy homályos körfutásunk mikor végződik, arra kurta felelet van: „Ne kutassuk!“ Hiszen az arasznyi létre utalt emberi tevékenység ily hiábavalóságokkal foglalkozni rá sem ér; a hétköznapiok érdeklődő pillanatai mit törődnek a vég-czélal, melyet úgy is sötét homály takar, s a melynél világosabb és tisztább az a pár

fillérnyi haszon, mit a jelen nyújt, s miért életet, egészséget s néha jellemet is dobnak áldozatul.

Ne bántsuk hát mi se e napon a jövők felhős ködébe burkolt sejtelmeket, hanem állapodjunk meg inkább egy letűnt év pusztá határfájánál, mely úgy is pihenésre szólít s arra int, hogy gyászos sorompója előtt megállapodva, elmélkedjünk.

Maradjunk a mulandóság ábrándos költészeténél, a főfötte avarnál, a bus nap föl-emelő, vigaszt jelentőségeinél.

Üzzük el magunktól a sivárán emberit, de az emberin tultevő talányszerűt is!

Vessünk mélyebb tekintetet a bennünket ma körülfogó szent csendbe. Maradjunk egyszerű körünkben, s legyünk kivételesen az otthoné, legyünk a sylvesteri komoly elmélkedéseké! . . .

Van abban, van sok megdöbbenő, ha szétpillantva kicsiny fészünkben, egy-egy ismerős, megszokott, kedves butoradarbról tudjuk, hogy az idő megsemmisíti, hogy kedvenc tárgyait porrá lesznek, mielőtt mi csöndesen itt hagynók őket.

A megsemmisülés poézise komor fenségében is megragad; percek kellene, míg szomorú igézete alól magához ocsudhat az érző szív, a gondolkodó elme.

Szerencse, hogy az élet szűnhetlen zaja,

De van egy sötét pont, melynek látára ajkunkon elhalnak az örömmámor hangjai; van egy körülmény, melyért a tényező köröket méltó szemrehányás illeti: a székely nép semmi bevétele.

Mig az elkorcsosodott magyarok viszázhódítására jobbaink buzgó fáradozásai folytán százezerek gyűlnek össze: addig a legtisztább magyar elem, a székely nép, napról napra pusztul, számban apad, mert kereset hiányában kénytelen Romániába vándorolni; a bemenők nagy része pedig ott vesz s így gyengül aztán hova-tovább a magyar elem; így veszítjük el a vámon azt, a mit nyertünk a réven.

E veszedelemnek sokféle oka van, melyeket ezuttal nem fejtegetünk; hisz voltak azok már elégszer fejtegetve úgy lapunkban, mint másutt.

Azonban annyit most is megjegyzünk, hogy nagyon komoly a baj, mely itt a nemzetet fenyegeti; a magyar nemzet keleti védbástyája forog veszedelemben. Ha ezt az intéző körök veszni engedik, idővel kiterjed a veszély az egész nemzetestre, s hogy ennek aztán milyen következményei lennének, arra még csak gondolni sem merünk.

Jussanak eszünkbe e napon a mulasztások s igyekezzünk jövődöben azokat helyrehozni. Nemzetünk jobb-jai részéről pedig jövődöre több figyelmet kérünk a székely nép iránt.

A küszöbön levő új-évre minden jót kívánunk!

Községi nyomorúságok.

IV.

A községi vagyon oly közös legelő, melyen az legel, a ki akar. Ma a községi vagyon ellenőrzése valóságos fikció, s az is marad mindaddig, míg a centralizáció és az autonomia határai törvényben nem lesznek kijelölve.

De azt mondhatná valaki: hogy merem az ellenőrzést fikciónak nevezni? hisz a megye részéről megvan az ellenőrzés. Ezt tagadni nem lehet, sőt azt sem, hogy a megye az ellenőrzést a legjobb szándékkal teljesíti; de a tapasztalat mégis azt bizonyítja, hogy ezen ellenőrzés nem mindenkor válik a földművelő közönség előnyére. Lássuk példákat. Az előfordult visszaélések megszüntetése végett a megyénél egész jó szándékból elrendelték, hogy a községek házilag ne ke-

zeljenek semminemű községi gazdaságot, a község földjeit adják — még pedig nyilvános árverésen a többet ígérőnek — bérbe; a tenyészmárhát bár a téli időszakra adják el vagy adják tartásra. S mi lett a rendelet eredménye? A földet nem volt szabad annak adni, a ki megfizette volna a tényleg kisebb haszonbért, hanem kivette a többet ígérő, ki aztán évek múltán sem törődött fizetéssel, a mikor aztán rendesen nincs hová és miből eleget venni, ha volna is, a ki eleget venni kívánna. A tenyészmárhá ára meg elkelte akkorra, mikor mást kellett volna venni, mert hát ősztől tavaszig a községnek sok kiadása volt, vagy a tenyészmárhá évi tartása oly nagy összeget vett igénybe, hogy az kétszer ette meg magát.

Az első esetben tenyészmárhát nem lévén miből venni, a szegény tehenetartó község már csak egy év alatt felszámíthatatlan károkat szenvedett; a második esetben pedig a községnek ez uton befolyó jövedelme nem áll arányban a kiadással.

Igy a felszaporodott s nagybárra felhajthatlan haszonbér-hátrálékok, tenyészállat hiányában a marhanevelésből befolyó jövedelem megapadása vagy a tulságos költséggel járó tenyészállat tartása, mint nagy részben a fekvő birtokra neheztől terhek, már számtalan községet juttattak a tönkremenés szélére.

Megtörtént, hogy az autonóm község s az executiv hatalom és az azzal felruházottak atyafiságos viszonya nem találtak módot a hátrálékok behajtására s a községi pénzügyre ezáltal ismét nem egy kemény csapás nehezedett. De éppen ezen atyafiságos viszony-nál fogva az is megtörtént már, hogy a község polgárainak egy része 5—6 esetben megfizeti a reá kirótt pótdadó, míg a más soha. Ez megtörténik dacára annak, hogy a falusi életet a maga misériáiban nem ismerő urak szigorúan meghagyják a községi előjárásnak, még pedig személyes felelősség terhe alatt, hogy a hátrálékoktól a bérösszeg- s más hátrálékokat hajtás be.

E felsőbb helyről jövő rendelkezés pedig még furcsábbban veszi ki magát, ha valaki tudja azt, hogy állami jószágaink után évtizedekig künn állanak hátrálékokban a haszonbér-összegek. Itt kin mulik a fel nem hajtás? A képviselőház miért nem utasítja a kormányt a hátrálékok felhajtására? A kormányt inkább felhajtathatná azokat, mint a községi előjárás a maga hátrálékait; a községi előjárásról ugyanis gyűlölettel fordul el a sok végrehajtás miatt a kevesebb értelmességgel bíró községi lakosság. A kormányt nem éri ily kicsinyes gyűlölet. Miért nem teszi meg tehát e téren kötelességét? Aztán a községi gazdaságból kikérült előjárók e mellett még meg is bírságotlanak állítólagos hanyagságuk miatt, ha az állami végrehajtók helyett az adót behajtani

a haldokló évtől, az elmulás szomorú gondolatától — egy évre.

De hát ez így jól van. Kössük össze a szomorút a viggal, a fájdalmat az örömmel.

Pedig hát nem lenne jó, ha egy esztendő leforgása alatt többször is volna alkalomunk e leverő dolgokkal foglalkozni, mely értelmét kutatni? Vagy talán így jobb az, s a fájdalmas érzések e pár percnyi lesújtó hatása fölérne komoly jelentőségében legnagyobbban látszó örömeink egész láncolatával?

Feleljen erre az, ki mindezeket a legbölcsebben osztja el; ki bámulatosan illeszté be ez összhangot sivar létünk keretébe!

Mi pedig nyugodjunk meg a mindig változhatatlanban és siessünk a templomoknak szerettel váró falai közé, hálát adva annak, ki megöröszte ez évben is minden bajtól; ki erőnköt fokozá, hogy úgy az áldást, mint a csapást vidáman, edzetten fogadhasunk.

Menjünk a templomba s áhitatoskodjunk!!

Sylvester napja, az ó-év végső estéje van. Téli tájkép fölött bánatosan kondul meg a harang...

Menjünk a templomba!

Hugor.

nem tudták. Nem elég, hogy a községi előjáró 10—20 forint évi fizetésért veszélynek teszi ki életét, egészségét, feláldozza minden idejét, sőt pénzét, vagyonát és gazdaságát is; még 25—50 frtkot is kell bírságot fizetnie.

De aztán, dacára annak, hogy a községek autonómiával rendelkeznek, mennyi utasítást kapnak majd eme, majd ama központi hivataltól? Ennek tulajdonítható az, hogy némely községben csaknem fogva kell fogni az előjárókat, s már az egyszerű gazdák is így okoskodnak: „Mi úgy is elég adót fizetünk; minek szolgálunk még külön azoknak is, kiket mi fizetünk?” Kész tehát a község érdekében megválasztandó gazda-ember bárki mást szolgálni, csak a községet nem.

Helyesen jegyzi meg tehát egyik tudós publicistánk, hogy nálunk a közigazgatás sokszor nem egyéb lavirozásból. Laviroznak a legelsőtől kezdve a legutolsó falu kisbirtokjaira. A közigazgatás minősége nálunk gyakran a véletlentől függ.

S meddig tart ez így? meddig lesz nálunk e tekintetben az ellenőrzés fikció?

Mint fennebb is jelzém, addig, míg a centralizáció és autonomia törvény útján határok közé szorítva nem lesznek.

Falusi.

Kézdi-Vásárhely és vidéke közönségéhez.

A magyar vörös kereszt egyet budapesti központi választmányának a szerb és bolgár sebesültek segélyezése iránt kiadott felhívását midőn szó szerint ide igtatjuk: nem mulaszthatjuk el azt Kézdi-Vásárhely és vidéke jótékony szívé közönségének a legmelegebben ajánlani becses pártfogásába. A keresztényi szeretet és emberbaráti érzés nem ismer nemzetiségi különbséget, hanem csak embertársakat, s meleg szívvvel áldoz mindenütt, a hol szerencsétlenséget lát. A magyar vörös kereszt egyet, ezen szép eszmétől lelkesülve, már megkezdte a szerb-bolgár harcztéren áldásos működését; orvosai és ápolói már ott működnek; illő tehát, hogy az ország összes lakossága tehetsége szerint hozzájáruljon a háború nyomorai enyhítéséhez. Azon jöleltű adakozókat, kik netalán szíves adományaikkal ohajtának az emberbaráti cél eléréséhez hozzájárulni, szívesen felkérjük, hogy adományaikat kézdivásárhelyi K. Csizsár József egyetleti pénztáros urhoz szíveskedjenek küldeni, hogy onnan azonnal a harcztérre továbbíthatassanak.

A vörös kereszt egyet Kézdi-Vásárhely vidéki választmánya nevében:

Br. Szenkeresztly Stephanie, elnök.

Dobay János, jegyző.

Tisztelt választmány!

A Balkán félszigeten dúló háború már is sok áldozatot kívánt; köztudomású dolog, hogy úgy Szerbiában mint Bulgáriában kevés az orvos, a harc színhelye teljesen meveletlen, lakatlan hegyekben van, a hol kedvező nyári időben is kivált nagyobb csapatokra nézve a közlekedés igen nehéz; elképzelhetjük tehát, mennyit szenvedhet ott a szegény katona ma, midőn a nedves hideg testét folyton járja, a hol térdig kell a járhatlan sárban hegyenvölgyön keresztül gyalognia és nehéz felszerelést magával cipelnie és ennyi fáradozás tetőzésétől hét számra meleg ételt nem lát. Ha most még hozzá képzeljük a csatákban megsebesültek kínjait, kiket élen, szomjan és takaró nélkül a legrosszabb utak és primitív szerkezetű szekerekre szállítanak mértőföldre a rőtönzött kórházba, egész borzalmában előtűnik áll azon nyomor, a mely ott a csatátérre pusztít.

Nem csak egyetünk szabályai, de a mindenkori kötelező emberbaráti kötelesség is parancsolja, hogy mint a legközelebbi vörös kereszt egyesület e nyomoron iparkodjunk tehetségünk szerint segíteni.

Az igazgatóság a maga részéről ugyan iparkodott már a viszonyokhoz képest mindkét harcztér fel sebesülteinek ápolásán kötszerek elküldése által segíteni és legújában egy tábori kórház felállítását Belgrádban szintén kitalálta vette. Korlátolt pénzügyi erőnk nem engedik azonban azon tevékenységet kifejezni, a melyet ohajtánánk: de bízunk főkégyeleteink ismételve tapasztalt buzgóságában, hogy mindkét működésünkben sikeresen támogatni fognak.

Meg vagyunk győződve, a midőn ezer és ezer vitéz harcász életének fentartásáról van

szó, a magyar nemzet nagylelkűsége, a mely mindenkor ott, a hol szükség volt, a legkészségesebben segített, a jelen esetben sem fogja áldozatkészségét megtagadni, ha a t. választmányok a központi választmány képviselőjében a népet könyöradományokra fel fogják hívni.

A könyöradományok úgy meleg ruhából és fehérművekből mint készpénzből állhatnak, és felkérjük a t. választmányokat, hogy a gyűjtött tárgyakat kívülről ezen czímmel jelölve: „Könyöradományok a szerb vagy bolgár sebesültek részére” az egyetl igazgatóságának czíme alatt Budapestre küldjék; mi ezen adományokat azonnal rendeltetésük helyére továbbítani fogjuk. A szállítólevél az egyetl bélyeggel látandó el. A gyűjtött készpénzt szintén hozzánk kérjük küldeni.

A természetbeni adományok helyes címzésére azért fektetünk nagy súlyt, mert egyidejűleg a hazai vasutaknál lépést teszünk az iránt, hogy ezen tárgyakat díjtalanul szállítsák.

A mint a t. választmány a gyűjtést befejezte, kérjük az adakozók névsorát és az adományok jegyzékét hozzánk beküldeni, hogy a nyilvános elszámolást megtehessek.

A midőn kérelmünket a t. választmány figyelembe ismételve a legmelegebben ajánlanók, maradunk hazafias üdvözléssel.

Budapestben, 1885. november 25-én.

Az igazgatóság női osztálya nevében:
Gr. Zichy Nándorné, özv. gr. Teleki Sándorné, társelnök. I. alelnöktárs.

Gr. Pejacseovich Lászlóné, II. alelnöktárs.

Magyarország tanítóhoz intézett felhívás az Eötvös-alap érdekében.

(Vége.)

Igen Tisztelt Kartársaink! A II-ik Országos tanítói gyűlés által kiküldött „Eötvös-alap” gyűjtő és kezelő bizottság ez alkalommal először fordul hozzátok eső szózatával. Hallgassátok meg és vegyétek szívesen könyörgését! E bizottság nem a maga érdekében, hanem a magyarországi néptanítás ügyében fáradozik! Filléreiteket és testvéri jóindulatát közreműködéstök nem a maga számára, hanem a magyarországi tanítók jólétének emelése czéljából kéri. Az Eötvös-alap főczélja az, hogy a kartársi szeretet által egyesítse, nemzetiségi és felekezeti különbséget figyelembe nem véve azokat, a kik a népoktatásügy terén működnek e hazában, a végből, hogy megteremtse azt a kartársi közérzetet, mely segítséget nyújthat a gyermekeinknek nevelésében kimerült kartársainknak, s a mely gondozójává lehet a tanítói özvegyeknek, árváknak s a kiérdemült és nyomorult viszonyok közé kerülő kartársoknak.

Ki az közülünk, ki el merné mondani, hogy a kartársak segítő jobbára soha sem fog rá szorulni? Látott már a világ nem egy olyan embert, a ki az egyik nap még a boldog Jóbnak helyzetében volt, a másik nap már a nyomorral küzdő Jóbnak helyzetébe került. Tagadhatatlan ugyanazért az, hogy éppen a jobb anyagi körülmények között élő kartársak volnának arra hivatva, hogy filléreikkel segítsék az inséggel küzdő testvéreket, s azok özvegyeit és árváit; mert ha ők nem tesznek a kartársi szeretetből folyó kötelességeknek eleget, méltán megérdemlik, hogy megvesse őket a világ és elítélje őket az emberiséget éltető és nemesítő Teremtő!

Ámde Igen Tisztelt Kartársaink! Ne bizatok abban, hogy az Eötvös-alapot, a szerény körülmények között élő tanítók áldásos intőzetét, majd azok az emberek fogják virágzásához segíteni, a kik jó módnak örvendenek, de nem ismerik a szegény, bár becsületes ember aggodalmait. Oh! keve en vannak azok, a kik még nem szenvedtek és még is megértik a szenvedők fájdalmait és még ritkábban esik meg az, hogy nem veti meg a jobb sorsra emelkedő ember azokat, a kik valaha vele együtt huzzák azt az igát, mely a száraz kenyérből sem nyújtott eleget.

„Ember, segíts magadon s az Isten nem hagy el!” Ez a magyar néptanításnak is a legbiztosabb vára s a ki ezt mődnak örvend, ezért a kik Kartársainkat az Eötvös-alaptól eltiltják vagy elidegeníteni akarják, azok nem jóakaró sem a néptanítói karnak, sem a mi édes hazánknak.

Csak a tanítói kar ellenségei hirdethetik azt, hogy az Eötvös-alap (melynek jótétemé-

nyeit csak az a bizottság oszthatja ki, a melyben részt vehet minden egyes t. nitói egyesület képviselője) akár párt, akár nemzeti-ségi, akár vallásfelekezeti érdekeket szolgál ezen túl is. A tények mást bizonyítanak! Csak a magyar nemzet ellenségei nem tartják kívánatosnak, hogy a haza érdekeit híven szolgáló elemek, a néptanítók, ne egyesüljenek testvéri szeretettel felekezeti és nemzeti-ségi különbség nélkül, azon célból, hogy egymást támogassák, a midőn a hazának művelt polgárokat igyekeznek nevelni s a nemzet napszámosainak szegénységét akarják takargatni és az inséget enyhíteni.

Az Eötvös-alapban egyesülő tanító-ság mindig örült annak, ha minél több oly jóte-kony intézet keletkezett e hazában, a melyek a Kartársak érdekeit mozdítják elő; de meg-követelte mindenkor viszont mindenkitől, hogy törekvéseit és céljait még a nemzeti-ségi és a felekezeti elemek is tiszteletben tartsák és ne gyanúsítgassák. Az Országos Eötvös-alap mellett megállhatnak a többi tanítói jótékony egyletek egytől-egyig mind, sőt kívánatos is, hogy fennálljanak és virá-gozzanak, — ez volt eddigelő az Eötvös-alap gondozóinak nézete.

Úgy vélekedünk, hogy ezt az irányt ezen-tul is meg kell tartanunk. Hogy azonban minden fajta megtámadással szemben fénye-sen megállhassa az „Országos Eötvös-alap“ intézménye a maga helyét, szükséges, hogy a magyar néptanító-ság java-sava ezt magáé-nak vallja és támogassa.

Egy igazán országos magyar nemzeti jó-tékony intézet támogatásáról és felvirágoz-tatásáról van szó! Ki az, ki Kartársaink kö-zül ehhez hozzá járulni ne volna kész, ha igaz szívből szereti kartársait, nemzetét és hazáját?

Mi bizunk abban, hogy az ország tanító-ságnak jobb része megért bennünket és nem hagyja tengődni sem az „Országos Eötvös-alapot“ sem a „Tanítók országos árvaházát“ és ezen reménységben ismételve fentebbi kérelmeinket maradtunk kitűnő tisztelettel az Igen Tisztelt Kartársaknak

alázatos szolgálai

az országos Eötvös-alap gyűjtő és kezelő bi-zottság nevében:

Péterfy Sándor, alelnök.	Luttenberger Ágost, titkár.
Lederer Abraham. Jeny József ellenőr.	Tanos Imre. Örley János pénztárnok.

T a n ü g y.

A kézdi-orbai r. k. tanító-egylet gyűlése. *)

A háromszékmegyei kézdi-orbai r. k. espe-resi kerület tanító-egylete őszi közgyűlését Nyujtódon a r. k. iskola helyiségében 1885. november 11-én tartotta meg.

A megjelent 13 pártoló és 40 rendes tag előbb a helybeli templomba vonult, hol ple-bános n. tisz. Vitos Mózes ur mondott szent misét, mialatt a tanítói kar énekel. Mise után a gyűlés kezdetét vette a róm.kat. iskolában, hol egyleti elnök t. Bokor János ur meleg szavakban üdvözlőlvén a gyű-lést, azt a szent Lélek Isten segítségül hívása után megnyitotta.

Tárgyak voltak:

Gyakorlati tanítást tartottak: Finta Gás-pár helybeli kántor-tanító a III. és IV. osz-tályban a magyar nyelvtanból, ismertetvén a tulajdon főneveket, és utána Pap István segéd-tanító a II. osztályban a számtanból, mely általános ismétlése volt az 1-től 30-ig terjedő számkörnek és új képzése a 31-nek.

Ezek után következtek a tanítósokra a bírálatok, melyek szerint Finta Gáspár tani-tása sikerültnek, Pap István tanítása kielé-gítőnek találtatott a gyűlés által.

Jegyző által felolvasztatott a mult gyűlés-ről felvett jegyzőkönyv, mely helyben ha-gyvatván, hitelesített.

Értekezést tartott helybeli plebános nt. Vitos Mózes ur ily című tétéről: „A nép-tanító feladata a magyar közművelődéssel szemben“, mely értekezés feszült figyelem-mel hallgattatván végig, mint tanulságos munka a gyűlés által viharosan megéljenez-tetvén s illető értekezőnek — ki törhetlen, lankadni nem tudó tevékenységű tagja az egyháznak, a tanügynek, ugyszintén a társa-dalomnak is — jegyzőkönyvi elismerés és meleg köszönet szavaztatván, egyuttal elha-tároztatott, hogy ezen értekezés jegyző-könyvébe irassék s a „Népiszkolai Tanügy“ és

a „Székelyföld“ című lapokban nyilvános-ság elé hozassék. *)

Elnök mély fájdalomtól indított hangon jelenti, hogy egyetűnknek két tiszteletra méltó kedves tagja nem régiben elhunyt; egyik: Péterfi Lőrincz közdiszentleleki kántor-tanító, egyetűnknek 10 éven keresz-tül buzgó főjegyzője; másik: Kovács Jó-zsef peselneki kántor és községi iskolai s-tanító, egyetűnknek egyik leg-zerényebb és közbecsülésben részesült tagja; mindkettő-nek elhunytá felett gyűlésünk meleg részvé-tét fejezte ki, s emlékké jegyzőkönyvileg is megörökíttetni határozottat, s egyuttal azon indítvány, hogy illetőknek életrajzi adatai gyűjtessenek össze s jegyzőkönyvbe írás után az egylet könyvtárába tétessenek le, egyhangulag elfogadtatott.

Tiszteletbeli elnök kéri az országos kath. segély-alap gyűjtő bizottságának pénztáro-sát, hogy kik fizették be tagdíjaitkat? Az erre adott felelet után felhívja a gyűlés tag-jait az 1885. évre járó segélyalap-tagdíj be-fizetésére.

Több keblü ügy s indítvány letárgyalása után a jövő gyűlés helyéül Bereczk. városa állapítatott meg, s ezzel a gyűlés d. u. 2 órákor véget ért.

Kovács Ferencz
tanítóegyleti főjegyző,
peselneki k-tanító.

Felhívás.

A háromszékmegyei „Erzsébet“ árva-leánynevelő intézet, tizenkét évi pálya-futása alatt teljes odaadással igyekezett meg-oldani ama nemes feladatot, mit e megye ár-váinak nevelésénél úgy a nemzet, mint a haza érdekei méltán megkövetelnek.

E tudatban vagyunk bátrak a nagy kö-zönséghez amaz alázatos kéréssel fordulni, hogy szegény kis árvaink által készített, az ő fokozatos fejlődésüket, hasznos kiképez-tésüket igazoló munkák értékesíthetése és árvaházunk csekély évi jövedelmének a ki-adáshoz mért szaporithatósága érdekében a nagyméltóságu pénzügyminiszterium 1885. nov. 5-én 65,784. sz. a. kelt magas rende-lettel engedélyezett sorsjátékunkat támo-gatni méltóztatassék. A nyereménytárgyak egy része az 1881. évi országos női ipar-kiállításon ezüst éremmel, az 1885. évi álta-lános országos kiállításon érdem-éremmel lett kitüntetve. A tárgyak értékes volta, a sorsjegyeknek a nyomasztó anyagi körülmé-nyekhez mért jutányos ára lehetővé teszik, hogy e jótékonycélu sorsjátékot minden hunán gondolkodásu egyén a megérdemelt alkalmat nyújtson arra, hogy a női házi ipar vidékünkön is hova-tovább a közjóllét eme-lése érdekében kívánt fejlődésnek örvendjen.

Bizva a nagy közönség sokszor tapasztalt szíveségében, hisszük, hogy székely népünk fényes multjához híven a nyomorultakon segíteni vallásos buzgóságából kifolyó erkölcsi kötelességének tartja.

Kiváló tisztelettel:

Kézdi-Vásárhelyt, 1885. decz. 29.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Nagy Károly,
igazgató.

Különfélék.

— Személyi hír. Br. Szentkereszty Step-hanie, Kézdi-Vásárhely város díszpolgárnöje, az ünnepeket városunkban töltvén, még néhány napig intézeteink ügyeiben itt fog időzni.

— Gyárfás Lajos volt eszikszereai kir. járás-bíró-sági aljegyző, utóbb kir. főügyész-ségi fogalmazó, a beszercei kir. ügyészséghez alügyészsze nevezetett ki. Gratulálunk.

— Választás. A kézdivásárhelyi tanács mellé iparhatósági bizottsági tagoknak folyó hó 28-án megválasztattak: Csizsár József csizmadia, Kölönte Mózes, Baka Dániel, Tö-rök Bálint, Turóczy Mózes, Molnár Józsiás, Landt József, Kovács József, id. Kupán Jó-zsef, Szász Károly, Csutak László, Mátis Já-nos, Welnreiter György, Rácz András, Ko-vács János boráros, Czimbalmos Ferencz, Paizs Antal, Szöcs Mihály. — A kézdi-járási szolgabíró mellé: Czimmermann János, Jan-csó Mózes szeszgyáros, Kovács Lajos, Csek-me Lajos, Jancsó Dávid, Nagy Mózes (Lá-záré), Mazinger Sándor, Dézsi János, Pon-grác János, Sükös Károly, Szabó Samu, Szöcs János, Szabó Antal, Vas Ferencz, Bo-dó Dávid, Bányai József, Lakatos József, Lakatos István, Megyaszi Máté, Fejér András.

— Völgyi szintársulata Csik-Szeredában január 1-én kezdi meg előadásait. Mint Sz-Udvarhelyről értesültünk, ezen szintársulat oly szabatosan és jól játszik s oly jó erőkkel rendelkezik, hogy méltán ajánlhatjuk a t. közönség szíves pártfogásába.

— Az erdélyrészi kulturegyesület első évfor-dulója karácsony másodnapján volt. Ekkor jött össze a legelső értekező Kolozsvárt,

*) Lapunk még a novemberi számokban kö-zölte volt.

melynek következménye volt az ugyancsak Kolozsvárt tartott apr. 12-ki nagygyűlés és az aug. 31-ki első közgyűlés. Apr. 12-ig csak előkészületek folytak, ezután kezdőd-vén meg a nemzet előtti fellépés. A nyolcz és fél hónapi munka éedménye ma, hogy az erdélyi részek összes 16 megyéjében vannak választmányok. Megyei, városi választmá-nyok, vidéki körök és kisebb fők nyujta-nak egymásnak kezét Brassótól a Királyhá-goig, Csikmegye legszélsőbb pontjától Dé-ván át a Vaskapuig. Az egyesület e néhány hó alatt 12000 tagot nyert meg a nemzeti eszmének. A készpénzben eddig befolyt összeg 100000 frt s a biztosított aláírások összege meghaladja az egyharmad milliót. Tagdíjak formaszereinti bekérése még nem kezdetett meg, úgy, hogy az említett összeg önkény, felkérés nélkül küldetett be. A gyűjtőívvek beküldésének határideje sem járt le s a központi választmány által követett nagyszabásu gyűjtési rendszer még messze van a betetőzéstől. Legujabbban a magyar nőkhöz fordult az egyesület. Igazságosan nem lehet eltagadni, hogy az erdélyrészi kulturegyesület fölvillanyozólag hatott az idősebb testvéregyesületekre s több ifjabb keletkezésére adott impulzust. Eredményt ekkorai egyesület nem ért el egy év alatt.

— Tűz. Ünnepe harmad napján délután két órákor tűz ütött ki Kézdi-Vásárhelyt. Egy istálló fedele égett le. Az égő épület közvet-len szomszédságában lévő ház sikerült meg-meníteni s így a nagyobb szerencsétlenségnek elejét lehetett venni.

— Gyergyó-Alfaluban folyó hó 15-én az ottani intelligencia felolvasás- és szavalás-sal egybekötött szini előadást rendezett az erdélyrészi magyar közművelődési egyesü-let javára. Színr került Lun József „Apró félreértések“ című 1 felvonásos vígjátéka. A szereplők mindannyian szép sikerrel játsz-tak, mit a közönség többszöri zajos tapsával ismert el. A szereplők közül kiemeljük Pfei-fer Annát (Ilona) és ifj. Geringer Ferenczet (Jóizü Samu), kik játékkukkal valóban brilli-roztak s a közönség teljes elismerését érde-melték ki. Ifj. Geringer Ferencz még Hor-váth K. „A lelkiismeret, vagy: Kain és Ábel“ cz. költői elbeszélését adta elő köz-tetséssel mellett. A bevétel és kiadásról a kö-vetkező alkalommal.

— A gyergyószentmiklósi vörös kereszt egy-let folyó hó 17-én rendezett fillérestélye a legelvezetesebb estélyek egyike volt. A meg-lepéseknek hossza-vége nem volt; a közön-ség kitűnően mulatott nevezetesen Benedix „Nögyülölő“ 1 felvonásos vígjátékán. Havas Jakabné (Irma), Havas Jakab (férje) és No-vák János (Csermelyi) szerepeiket oly élet-hűen és oly nagy gyakorlottsággal játszták, hogy a közönség többször nyílt jelenetekben is zajos tapsokkal tüntette ki a szereplőket. Ezután Vendel gyergyóditrói polgári iskolai igazgató művészi czimbalom-játékával nyuj-tott a közönségnek élvezet. Végül Havas Jakabné énekelte czimbalom-kísérettel ne-hány kedves dalt az ő kellemes, tiszta cse-ngésü hangjával. Ezen műsor után a táncz vette kezdetét, mely jó kedv mellett feszte-lenül fél 1 óráig tartott.

— Kézdi-Szentkatolnáról a következő soro-kat vettük: Közérdekű felszólalásomnak, re-mélem, helyet adand becses lapjában a tek-szerkesztő ur. Közlebről, a mint Szent-Katolnáról Kézdi-Vásárhelyre utaztunk, azt tapasztaltuk, hogy az egész ut úgy néz ki, mint egy árok, melyet a szél a kétfelől levő nagy martall párhuzamban hóval töltött ki. Ennek tulajdonítható hogy a kik idejekorán be akartak érni a városba, e céljukat csak jó segedelemmel érhették el. Ellenben azon néhány helyen, hol az említett martok a föld-tulajdonosok által elhanyattak, semmi hó-fuvas nem volt látható. Üdvös dolog lenne tehát, ha kétfelől a sánczokból kihányt föld-et a felügyelttel megbízott utőrök nem épen a sánczmarton rakatnák, mert ezáltal rontják az utat, nehezítik a közlekedést. — Van még néhány szavam a jó kézdivásárhe-lyiekhez is. Nagy bajjal a városba érvén, ott azon, nézetem szerint helytelen eljárást észleltem, hogy a vásárhelyiek egy része a város végétől a vámházig kölfaszter helyett az udvarokról kihordott hómagaslatokkal rakta meg kétfelől az út háromnegyed ré-szét, annyira, hogy két szekér egymás elől megrekedés nélkül kitérni nem tudott. Hát mire valók a felügyelők? Nincs-e más hely, a hol ország-világ nem jár, pl. a szántó-földeknek azon része, mely bevetve nincs? Hisz az említett helyen nincsen semmi lefo-lyása a viznek s ha fölolvad is a hó, lesz an-nak helyén egy sártenger, mely csak akkor szárad ki, mikor abból a víz majd kigőzö-lög. Ig a z m o n d ó.

— Osdoláról írják lapunknak: „A Kézdi-Osdola és Martonos körjegyzőleg csoporto-sított községekben a folyó hó 22-én megtar-tott jegyzőválasztáson négy pályázó közül szászvárosi Dáné Gyula ur lett a két társ-község képviselő-testülete által egyhangulag megválasztva. Hiszük és reméljük, hogy a — bár helyettesítői minőségben — megválasz-tott jegyző ur ifjú erejét s szép szellemi te-

hetségét a két község javára fogja szentelni. Adja Isten!“

— Gyergyó-Szentmiklóson folyó hó 14-én az országos vásár napjának estéjén a Dendynk-féle új vendéglőben megbotránkoztatott eset adta elő magát. Többen az uri osztályból jól beborozván, verekedni kezdtek. Ezt a mellék-szobában ülő vendégek látván, be-siettek oda a verekedőket szétválasztani, mi sikerült is nekik, mennyib-n a már itten híressé vált segéd-szolgabíró s a tisztelet-beli közigazgatási gyakornokot — kik mind-ketten erősen be voltak rugva — jól elpáhol-tatva a vendéglőlől kitranszferálták. Az egész czivakodásnak a segéd-szolgabíró volt az oka, — mint a folyamatban levő vizsgálat-ból már kiderült — ki részességében gya-kornokával együtt az ott jelenlevő s vele egy szobában mulató ditrói örményeket czi-gányoknak és tolvajnak szidta. Igen termé-szetes tehát, hogy az ily kvalifikálatlan mó-don s hozzá még nyilvános vendéglőben megsértett vendégek az alkalomnak meg-felelő módon ügyesen megtraktálták a részeg segéd-szolgabíró és érdemes gyakornokát. A szolgabíró azonnal megindította a vizsgá-latot s érdekel várjuk annak eredményét azon reményben, hogy a központi közigaz-gatás szigoruan fog eljárni oly tisztviselőkkel szemben, kik nyilvános helyen részeg állapot-ban a tisztviselői kar tekinté-lyét és reputációját sértő bot-rányokat idéznek elő.

— Egy haza- és nemzetiellenes, a magyar nemzet iránti gyűlöletre lázító „Horea“ című oláh regény terjesztéséért áll vád alatt Patitin Rubin gyulafehérvári ügyvéd, aki Florantin jászvárosi állami liceumi tanár-nak, valószínűleg belföldi oláh agitátorok meséjén alapuló férczművet állított össze, melynek hőse az 1784-ik évi szomorú időszak bakója a kegyetlenségéről ismert H ó r a l á-z a d ó. E regényben Hóra apja elmondja fiá-nak, hogy Erdély az oláhoké volt és a ma-gyarok rátörték, elvették tőlük, mert segí-tették őket tiszántúli testvéreik; az oláh-akat még akkor nem segítették; de ezután segíteni fogják (??) a romániai testvérek. A magyarok mindig azon oláhokat üldözték, a kik iskolába járt, tanulni merészkedtek. (Ellenkezőleg, az volt s az most is a magya-rok vágya, hogy minél többen járjanak az oláhok is iskolába: de nyerjék meg az egész műveltséget s ne maradjanak féltudakos nép-ámitók!) A kik iskolába járt merészkedtek — mondja az oláh regény — azokat a ma-gyarok leölték, nehogy a fegyverforgatás mesterségét az oláhok a magyaroktól elta-nulják és fellázadjanak a nagy elnyomás miatt. „A grundi plebános fia — mondja az oláh regény — elment Kolozsvára, hogy tanuljon az iskolában, ott a magyarok őt megfogták, megkötözték és elvitték, hogy az uraság marháit őrizze, ő onnan megszökött és midőn megint üldözöbe vették, beugrott egy folyóba és ott belehalt.“ (Oh ámitás, ha-zugság nagy mestere, minő butának hiszed népedet, hogy az még ily me sé k e t is el-higgyjen.) Hóra e rémmeséken fellekesülve megígéri haldokló apjának, hogy ő nem Ko-lozsvára, hanem a „világ végére“ (sic!) megy; de még is tanulni fog és reá tör a magyarokra. De kérem kedves apám me-séljen (sic!) még valamit — szól a fiu. Oh fiam nem bírok többé beszélni — mond az atya — menj a lelkes atyához, az majd még t ö b b e t fog neked mesélni (sic!). (Nó hiszen, ilyen meséket componálni, nem egy lelki atya feladatai közé tartozik.) Mind-ezeket Hóra apja az apjától hallotta s mind-ezeknek szent hagyományképen fiáról-fiura kell szállania. (A békés munkálkodás helyett a nagyravágás hóbortjának.) Aztán meg-esketi a fiát, hogy nem hagyja el az oláhokat és ősi birtokaikat és meghal Hóra apja; ki-nek fián, hóbortjain és kegyetlenségein meg-látszott, hogy ily tévtanokat, ostoba meséket szivott be. De hogy ilyen tartalmu regénye-ket Patitin Rubin gyulafehérvári ügyvéd terjeszt, első középosztályu tanulóknak (így pl. a besenyei bíró fiának és falusbírák-nak osztogasson, azon megjegyzéssel, hogy ünnepnapokon összeülve szép dolgokat olvashatnak e könyvből), az már túl megy a „mesélgetés“ azon határán, a melyet az állam eltűrhet. A gyulafehérvári kir. járás bíróság vádolt Patitiu Rubint a sajtórendtartás 24. §-ban körülírt kihágás-ban bűnösnek ítélte és hat heti elzá-rás ra ítélte; az ítéletet, jogerőre emelkedése után, az illetékes ügyvédi kamarával is kö-zölni rendelte és egyszersmind a regény megkapható példányainak elkobzását és meg-semmisítését is meghagyta. A marosvásár-helyi kir. ítélő tábla a napokban tartott nyil-vános ülésében, az első bírói ítéletet egye-bekben helybenhagyta; a büntetést azonban, tekintve vádolt tetteitlen életétét, s a z ó t v e n f o r i n t pénzbüntetésben szabta ki. Az ítélet még nem jogerejű s valószínűleg a kir. Curia elbírlása alá kerül.

— Hamis czégek használata ellen. A czég-táblán, nyomtatványokon és egyéb hirdeté-seken a jelzők aképp használandók, hogy té-

— „Előkelő fiatal ember, 25 éves, földbir-
tokos, haterzer forint évi jövedelme és jó mo-
dora van; női: ohajt venni egy egyszerű,
házasian nevelt csinos külsőjű leányt, ki va-
gyontalan is lehet.” Így volt ez kinyomatva
a kis hirdetések közt, s a ki közbe tette,
mánap meghívást kapott egy jó módban élő
családhoz, hol két jól nevelt kisasszonyon
kívül volt még vagy hat neveletlen gyer-
meke. A papa, ki a meghívó levelet írta,
igen előzékenyen fogadta a jó képi fiatal
embert, s mindjárt be akarta mutatni a leá-
nyainak. „Világért sem, uram, világért
sem!” — szolt a fiatal ur titkolódzva és fon-
tosan. — „A kisasszonyoknak mit sem sza-
bad sejtienők arról, hogy én hirdettem ma-
gamat. Oda volna minden illúzió. Mi régi
ösmerősök vagyunk, s a mi a bemutatást
illeti, legjobb volna talán, ha ön például
meghívna magához vacsorára vagy ebédre...
mit gondol?” A papa igazat ad neki, s még
az nap este meghívja vacsorára. A leányok el-
ragadónak találják az ifjút, kéri a papát, hogy
mentől gyakrabban hívja meg. S a papa
engedelmeskedett. Az ifjú azonban szeré-
nyen megköszöni a figyelmet s így szolt:
„Holnaputánra nem lehet, nagyon köszö-
nöm. El vagyok foglalva. Az nap legfőbb
ebédre jöhetnek.” „Hát jöjjön ebédre,” szolt
a papa, s Tihamér, mert így hívták az elő-
kelő ifjút, attól fogva minden szerdán és
szombatban náluk vacsorált, ebédet ellenben
csak hétfőn és csütörtökön evett a vendég-
szerető családnál. Három hónap múlva a
papa a kaszinóban bizalmas nyilatkozatot
tesz egy jó barátja előtt, kinek szintén van
két szép leánya és hét neveletlen csemetéje.
Elmondja bizalmasan az esetét a fiatal föld-
birtokossal s végül így szolt: „Három hó-
napja vacsorált és ebédelt már nálunk, de leg-
alább csak az egyik leányomat kérte volna
meg!” „Mióta jár az ur hozzátok?” „Kérdi
a kaszinói jó barát, „Három hónapja.” „S mi-
kor szokott nálatok vacsorálni, szerdán és
szombatban?” „Ugy van; hétfőn és csütörtök-
ön pedig ott ebédel.” „S a neve?” „Pipi-
téri.” „Kis Tihamér.” „Hát ismered?” „Há-
rom hónap előtt ugyanazon a napokon va-
csozál és ebédelt nálunk.” „És hogyan ke-
rült hozzátok?” „Kérdez inkább, hogy ho-
gyan került el! Mikor láttam, hogy semmi-
ből semmi, egy szép nap, a mint betette a
lábát, hogy ebédhez üljön, azt mondtam

neki, ma nem terítettünk az ön számára, menjen másfelé. És el is ment." "Még pedig egyenesen hozzám. No de nálam se terítene neki többet, az bizonyos." S a haragvó családapá sietett haza felé. Az' elegáns Tihamér javában udvarolgotat a leányainak. A papa behívja a maga szobájába s komor sötét hangon így fogadja: "Az ur egy sviunder!" "En?" "Igenis az ur. Földulta családom nyugalma. Udvarol a leányaimnak s kislól róla, hogy ez rendes foglalkozása, ki tudja mióta?" "Ki volt az a nyomorult, a ki ezt hazudta rólam?" Néhány felvilágosító szó után az elegáns ifjú belátja, hogy a helyzetet nem lehet megmenteni s kegyelmet kér. A papa hajlandó rá, de csak egy feltételt alatt. Ha mindent beváll. Azt is, hogy hol vacsorál és ebédel a hét többi napjain? És Pipitéri Kis Tihamerről kislól, hogy b esztendő óta fogyasztja Budapestén a legjobb ebédekét és vacsorákat és soha egy krajczárt sem fizet értük. Tihamér azonban boszút akar állni a papán a lefőzésért és levelet ír az ifjabb leányának. "Imádotk Eliz! Sötét ármány tört szívünk boldogsága ellen. Ön tudja, hogy imádom s a szívem azt sugja, hogy ön is szeret még mindig. Ha nem akarja, hogy holnap a kapujuk előtt találjanak véreমে fagyva, jöjjen el ma este, bármily hideg lesz is, az Erzsébet-téri kioszkhoz." Tihamér oda állt várni az imádotk leányt, de a helyett egy hordár érkezett egy csomaggal. A csomag Tihamér nevére volt czimezve, átveszi, felbontja, s ime egy termeset kasszi füstölt sonka van benne s egy level: "Mint hogy ön inkább a gyomrával szokott szeretni, mint szívével, azt hiszem, kedvesebben veszi, ha magam helyett ezt a kis karácsonvi ajándékot küldöm.

— A jezíriliták. Így nevezi magát az a sa-
játosság szekta, melyet nem rég fűdöztek fel
New-Brompton angol városban (Kent gróf-
ság). A szekta már régebbi idő óta fennáll,
de mindeddig nem jöttek nyomára, mert tag-
jai nagyon titkolózók, minden tekintetben
miszticizmusra hajlanak, s istebi tiszteltü-
ket mindig zárt ajtók mögött tartják. Most
is csak egyes összefüggéstelen apróságok
azok, a melyeket róluk megtudni sikerült.
„Israel új és utolsó házának” is nevezik ma-
gukat. Csakis beavatottakat bocsátanak szer-
tartásaikhoz, melyeknek első pontja a szen-
tek (a szekta kiszemelt tagjai) lábának meg-
mosása; ebben azonban csak az aszonnyok
vesznek részt. Egy pallos és egy csomó
kules, mely Szent Péter kulcsait ábrázolja,
alkalmaztatnak mint misztikus jelvények a
szertartásoknál. A szektába való fűlvételt 6
hónapi próbaidő előzi. Mint minden angol
szekta, úgy a jezíriliták is, tekintettel vannak
üzleti szempontokra is, a mennyiben minden
új hívő köteles jövedelmének egy tizedét az
egyháznak átengedni, s ha valami fekvősége
van, az is az egyház birtokába megy át. Az
egyházi fűgyelem igen szigorú. A felnőt ta-
gokra különböző büntető szabályok vannak.
Egy öreg házaspárt például arra ítelt a szek-
ta, hogy egy hónapon keresztül mást ne reg-
gelizzék, mint hat uncia kétszertűelt és sa-
vanyitatlan kenyert, ebédre pedig csak bor-
sót vagy babot egyék. Egy másik büntetés
abban áll, hogy a bűnös nem ehetik egy asz-
tálnál az „ur hírnökei”-vel vagy „Eszter ki-
rálynő”-vel (ezek is a szekta választott tag-
jai). Fiatal bűnösök vörös kabátot kapnak,
a melynek a hátán egy nagy „P” betű (puni-
szód, büntetve) látható, mint a büntetés jel-
zője.

— **Dusgazdag koldussasszony.** Londonban egy Girtan Anny nevű hatvan éves asszony halt meg a napokban. Az elhunyt koldulásból élt, egy alacsony, ablak nélküli kamara-ban töltötte életének legnagyobb részét s azokkal az étehlhaladékokkal táplálkozott, a melyeket a szomszédok könyörületből vetet-tek neki. Halála után dezinficiálnál akarták a félig rothadt szalmaszakot, melyen az öreg meghalt s ez alkalommal abban mindenki meglepetésére 80 ezer forintot találtak arany-ban és bankóban. A pénz létezését senki sem sejtette s így a szomszédok még jót nevettek, mikor az öreg asszony kevéssel halála előtt ötezer forintot ígért egy rendőrnek, ha vi-gyáz arra, hogy őt ki ne rabolják. Maga a rendőr is nevettek az ajánlaton, pedig az, mint látszik, teljesen komoly volt.

Az „Ország-Világ” karácsonyi s ez évben utolsó száma a szokottnál is gazdagabb nyelvi közleményekkel, mint képek dolgában. A közlemények sorát Rákosi Jenő kitűnő irodalmi költői szépségekben gazdag alkalmi czikkje nyitja meg a karácsonyról. Ezt követi Lauka Gusztáv közleménye „Karácsonykor”, Petőfi legújabb arcképéről egy rendkívül érdekes czikk, mely elmondja a Jacoby által festett, eddig ismeretlen Petőfi-kép történetét, mely képet az Ország-Világ jövő évi előfizetői ingyen fognak megkapni a laphoz mellékelve. Vámbéry Armin, e világhírű orientálistánk a nem rég Konstantinápolyban elhunyt Szilágyi Dánielről ír visszaemlékezést (Szilágyi arcképével). Aztán egy egész sora még a közleményeknek és költeményeknek. Így a

Hévesi Józseftől „A törvény nevében” című megható karácsonyi története, Rákosi Viktor „Az üldözött irakk” kacagztató humor-
reszkje, Benedek Elekől, a «Székely Tündérrózság» szerzőjétől egy gyönyörű mese. E három utóbb említett közlemény mind sikerült illusztrációkkal van ellátva Goró Lajostól. G. Büttner Juliától „Éjjeli vendégek» cimmal egy megkapó karácsonyi rajz. Endrei Mariától a karácsonyfa érdekes meséje. Költemények vannak a Laukésén kívül Bulla Jánostól («Gülbabá»-ból), Seress Imrétől, a Hári János Iliásza szerzőjétől „Lucza széke», Szabó Sándortól „Karácsonyi angyal.” » A kollektor», Benedek Elek regénye e számban ér véget s az „Ország-Világ» jövő évben két regényt kezd meg: az egyiket Tolnai Lajostól, a másikat Szabó Endrétől. Érdekes ezikk „A pápa és bibornok» című is, mely magyarázatul szolgál a hasonezímű képsorozathoz. A hétről Székely Huszár írá nála megszokott elevenségge. S még nem szóltunk a képekről. A lap élén egy bájos kis rajz, az „Egi posta», a lap helyeseben Széchy Gyulától „Karácsonyst» című rajz, „Apácák karácsonya», öt kép Szerbiából, s végül egy színes karácsonyi képmelléklet Szemler Mihálytól. Rendkívül érdekes a nemzeti színház régi gárdájának (a 40-es évekből) egy meghívója, az illető művészek sajátkezü aláírásának hasonmásával. A változatos rovatok a következők: Tudomány és irodalom. színház és művészet, újdonságok, a kiállításról, könyvpiac, nők világa, vidéki élet, sport, hymen, grázrovat, innen-onnan, rejtvények. Az „Ország-Világ» előfizetési ára: január-decemberre 10 frt, január-júniusra 5 frt, július-szeptemberre 2 frt 50 kr., július-decemberre 5 frt. az „Egyetértés»-sel együtt: egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy óra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas-irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utca 6-ik szám.

56-ik közlemény

abr. Szentkereszty Stephanie kez-
doményezése folytán felállított
Kézdi-Vásárhely városi és vidéki
Rudolf-kórház részére tetszives
adakozásokról.

Hodor János és Babos Gyárfás gyűjtése
Sárfalván:

Ifj. Héjja János 1 kupa rozs. Héjja Mihály 1 kupa rozs. Babos Ferdinánd 2 kupa árpa. Id. Babos József 1 kupa rozs. Babos János 1 kupa rozs. Babos Dénes 2 kupa árpa. Babos Károly 1 kupa rozs. László Ignác 2 kr. Babos Sándor 1 kupa rozs. Bajkó Sándor kupa rozs. Nagy Sándor 2 kupa árpa. Babos Pál 2 kupa árpa. Hodor Imre 1 kupa rozs. Kondrát Sándor 1 kupa rozs. Szűcs Sándor 1 kupa rozs. Hodor János 4 kupa rozs, 1 kupa törökbuza. Balogh Sándor 4 kupa rozs. Ifj. Bardocz János 1 kupa rozs. Id. Bardocz János 1 kupa árpa. Babos Gyárfás 1 kupa rozs. Ifj. Gáll Ferencz 1 kupa árpa. Id. Erőss András 1 kupa árpa. Kondráth Péter 1 kupa törökbuza. Felszegi Lajosné 1 kupa árpa. Ifj. Fekete Mihály 1 kupa rozs. Erőss Ferencz 2 kupa rozs. Kovács Mártonné 1 kupa árpa. Id. Héjja János 1 kupa törökbuza. Czompo Dávid 1 kupa törökbuza. Erőss Andrásné 4 kr. Bajkó Károlyné 2 kupa rozs. Vargyasi Mihály 2 kupa árpa. Babos Alajosné 1 kupa törökbuza. Vargyasi Lajos 1 kupa rozs. Kondráth Elek 1 kupa árpa. Erőss Alajosné 2 kupa rozs. Nagy Gáspár 1 kupa törökbuza. Szabó Dénes 1 kupa rozs. Fekete Károlyné 1 kupa törökbuza. Jankó Antal 4 kupa rozs. Márton János 1 kupa törökbuza. Ferencz Pál 1 kupa árpa. Simon Gyula 3 kupa rozs. Összesen 6 kr. 2 véka rozs. 1 véka 2 kupa árpa. 8 kupa törökbuza.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében leghálásabb köszönetünket.

K.-Vásárhelytt. 1885. decz. 11.

Szőcs József m. p.
polgármester,
a kórház igazgatója.
Kovács István m. p.
a kórházi igazgató-bizottság
jegyzője.

Szerkesztői izenetek.

A Bukaresti Magyar Társulatnak. A küldött pénz tette a köszönet. Szíves ohajaink a legnagyobb készséggel tesztünk eleget, de mivel a legjobb akarattal sem lehetünk teljesen tájékozva az ottani viszonyokkal, szívesen kérjük a t. társulat mindegyik tagját, hogy minden nevezetesebb eseményről és a székelv testvérekkel érdeklő dolgokról tudósítani szíveskedjenek. Boldog újvet kívánunk az egylett mindegyik tagjának.

Sz. J. urnak helyett. Vettük és köszönjük. Tiszteljük a bátorságot, melylyel e kényes kérdést megszellőztetéd. Óvakodj a rózsás körmöktől! Boldog újévet!

F. Gy. urnak Papolcz. Ozikke, természeténél fogva, csak a „Nyílt tér”-ben közölhető. Kérjük a tárgyban a kiadéshivatalhoz fordulni.

Felvidéki urnak. Becses közleményét ez évben nem közölhetjük, mivel egy hasonlóirányú közlemény midőn ezt kaptuk, már szedve volt. Köszönjük boldog újévet kívánunk!

Felelős szerkesztők :

Ifj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos :
Szabó Albert.

Sz. 15—1885.

b. m.

Árverési hirdetmény.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék, mint csődbírósnak 4606. és 4607—1885. polg. szám alatt kelt végzése alapján kézdívásárhelyi vagyonbukott szeszgyáros, id. Tóth Dániel csődtömegéhez tartozó marha-állomány, és pedig:

1. 11 darab hizó ökör,
2. 4 darab fehér tehén,
3. 2 darab tarka tehén,
4. 1 fejős bival,
5. 3 hámos ló,
6. 6 darab süldő malac
7. 2915 liter 90% szesz

együtt 2180 forint leltári értékben az 1886-ik évi január hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor K.-Vásárhely város házában közárverezésen a többet ígérőnek készpénzért eladatnak.

Miről venni szándékozók értesíttetnek.

Kelt K.-Vásárhelyen, 1885. deczember 18-án.

Dénes Lajos,
kir. közjegyző,
mint birói megbizott.

HIRDETMÉNY.

Id. Zsigmond György tulajdonát képező köház első emeleti része, mely áll 5 szoba, 1 kamara és pinczéből, a jövő 1886. évi április hó 24-étől kezdve haszonbérbe adandó. Bővebben tulajdonosnál értekezhetni.

Rendkívül érdekes és becses

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

karácsonyi száma.

melylyel VIII. évfolyamának ujévi negyede kezdődik.

A lap nyolcz éves multja és kivitt népszerűsége magában értelmzi annak érdemét. E számában az érdekes elbeszéléseken kívül, melyeket **Borostyáni Nándor**, **Rákosi Viktor**, **Gerő Károly** írtak, két új eredeti regényt kezd meg **Erdélyi Gyulától** és **Sziklay Jánostól**. Képei mind kiváló szepsek.

Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

A lap előfizetési ára: negyedévre 1 frt 50 kr, félévre 3 frt, egész évre 6 frt.

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala, Méhner Vilmos
Budapest, IV., papnövelde-utca 8. szám.